

Fons de la col·lecció del Museu Molí Paperer de Capellades

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer Pau Casals, 10, 08786 Capellades
Emplaçament Museu Molí Paperer de Capellades

Coordenades:

Latitud: 41.440961019308
Longitud: 1.8631428480148
UTM Est (X): 405028
UTM Nord (Y): 4588333

Classificació

Número de fitxa 08091 - 358
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Col·lecció
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal i física
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Llei 17/1990 de museus i Llei 9/1993 del patrimoni cultural català.
Accés Restringit
Ús actual: Científic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Gelida. Plaça de la vila, 12. 08790 GELIDA
Fitxes associades:
[Paperera La Gelidense, o Molí Nou](#)
Autoria de la fitxa Martí Picas. INSITU SL
Data de registre de la fitxa: dl., 10/06/2024 - 21:56

Descripció

Entre els fons del Museu Molí Paperer de Capellades hi ha una col·lecció força extensa de 139 registres, de materials provinents de la fàbrica paperera de La Gelidense.

Són diversos materials com caixons de fusta, material d'oficina, documentació i fotografies, motlles, segells, formes per emmotllar paper, peces per mesurar gramatge, planxes d'impressió, diverses eines de tallers i pròpies de l'activitat paperera, marcadors de temps, guillotina, balances, premses, tipografies d'impressió mòbils, sedassos.

La cronologia de les peces no és clara, i possiblement, són peces de la segona meitat del segle XX tot i que algunes podrien ser antigues, ja que l'activitat de la fàbrica va ser continuada, i per tant no es pot descartar aquesta possibilitat. Tot el conjunt procedeix de la recuperació de la fàbrica per part de diversos membres de l'Associació d'Amics del Castell en una fase d'abandó de les instal·lacions poc després del tancament de la fàbrica.

Història

Tots els fons procedents de la fàbrica paperera de La Gelidense estan actualment dipositats al Museu Molí Paperer de Capellades, a l'espera de la possibilitat que hi hagi un espai dedicat a explicar el paper d'aquesta indústria a l'etapa contemporània del poble. Després del tancament de la fàbrica, l'any 1978, el regidor de l'època, Lluís Morera i Arrufat, juntament amb l'historiador Enric Carafí Morera, van recollir l'any 1980 en nom de l'Associació d'Amics del Castell i la voluntat d'exposar-se en el futur museu de Gelida les peces i eines per fer paper a mà del molí per a la seva conservació.

Inicialment, el fons es va emmagatzemar a les antigues cotxeres del molí Nou, i posteriorment, es va organitzar una aula de paper a l'edifici de "Les Monges" on poder-lo exposar mínimament. Aquest espai didàctic va tenir una existència breu, i l'Ajuntament va retornar tot el material als magatzems municipals, on es van perdre algunes peces després de diferents neteges per falta d'espai. Finalment, l'any 2018, L'Ajuntament de Gelida i l'Associació d'Amics del Castell, que custodiava aquests fons, va col·laborar en el trasllat dels mateixos com un dipòsit al Museu Molí Paperer de Capellades, on romanen actualment.

El Museu Molí Paperer de Capellades està ubicat a l'antic molí paperer "Molí de la Vila", que conserva l'estructura pròpia dels molins paper del segle XVIII. Al costat del molí hi ha la Bassa, una surgència d'aigua, procedent de l'aquífer Carme-Capellades, que era utilitzada per 16 molins paperers: els molins de la Costa.

Entre els segles XVIII i XIX, Capellades i el seu entorn van constituir un dels centres paperers més importants de l'Estat espanyol, especialitzat en paper de barba de primera qualitat i paper de fumar, fabricants com els Romaní, Soteras, Guarro, Serra o Romeu, entre d'altres, abastien gran part del mercat espanyol, d'Amèrica del sud i Filipines. Al museu, el visitant pot veure tot el procés de fabricació des que entrava el drap fins que en sortia el paper acabat.

Bibliografia

CARAFÍ, Enric (2017). "Anem creixent i no ens cansarem". *Programa Festa Major 2017*, pp. 56-66.

CARAFÍ, Mercè (1998). *L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965*. Efadós Editorial.

DOMÈNECH, Josep (2012). "Joaquim Jover i Costas, Primer Marquès De Gelida. Notícies publicades al diari La Vanguardia entre els anys 1881 i 1900." Programa de Festa Major 2012, pp. 96-101.

RIUS, Jaume (coord.) (2011). *Gelida. Retrats d'un temps*. Andana Edicions.

RIUS, Lluís i COMPTE, Maria Mercè (2018). "Els primers jardins de Gelida" a *Programa Festa Major Gelida 2018*, pp.88-93.

ROSSELLÓ, Joan (1971). "Don Lleó Bergadé Girona". Programa de Festa Major 1971, pp. 46.

ROVIRA, Ramon (2005). "Els propietaris de la fàbrica de paper La Gelidense de Gelida (1791-1918) a *Programa de Festa Major Gelida 2005*, pp.76-79.

Enllaços d'interès:

[Museu Molí Paperer de Capellades](#)

[Programa de Festa Major 2005](#)

[Programa Festa Major 2018](#)

[Programa Festa Major 2012](#)

